

4. Процесуальне інтерв'ю в Україні: перші підсумки https://nabu.gov.ua/novyny/procesualne-intervyu-v-ukrayini-pershi-pidsumky?fbclid=IwAR1lymxlaLqnvT82wzh6ZNAgjfVbwSZnp_FaFRZkvZB6eh4ESzZ70g75I58 (дата звернення: 07.11.2020).
5. Луцик В.В., Гавгун С.Р. Сучасні моделі процесуального інтерв'ю. Часопис Київського університету права 2020 № 1 С. 316-323
6. Schollum M. Bringing PEACE to the United States: A Framework for Investigative Interviewing. URL: https://www.niaia.org/files/uploads/Schollum_PEACE.pdf (дата звернення: 07.11.2020).
7. Броневицька О.М. Фазова модель процесуального інтерв'ю. IV Львівський форум кримінальної юстиції «Кримінальна юстиція: кво вадіс?»: збірка тез міжнародної науково-практичної конференції. Львів: ЛьвДУВС. 2018. С. 14-17.

Руденька Ірина Олександрівна,
аспірант кафедри криміналістики
та домедичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВО-ГЕМОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Упродовж сторіч дорогоцінні метали, дорогоцінне і напівдорогоцінне каміння відігравали важливу роль у грошовому обігу, складали його основу, власне, були грішми й предметом або засобом вчинення злочинів. Утрата дорогоцінними металами, дорогоцінним і напівдорогоцінним камінням колишнього місця в сучасному безпосередньому грошовому обігу призвела до того, що низка питань щодо їх обігу «випала» з поля зору дослідників кримінального, фінансового права та криміналістики.

Як свідчить судово-слідча практика, виробництво, видобуток, використання та операції із діамантами, дорогоцінним, напівдорогоцінним, декоративним камінням та їх аналогами відрізняється підвищеною криміногенністю, зумовлюють необхідність наукового дослідження та розроблення сучасних методик їх експертного дослідження, де пріоритетне місце посідає техніко-криміналістичне забезпечення проведення гемологічних експертиз.

Проблеми техніко-криміналістичного забезпечення розслідування злочинів докладно розглядалися в роботах вітчизняних і зарубіжних вчених (Г.А. Абдумаджидов, Р.С. Белкін, А.Ф. Волобуєв, В.І. Галаган, В.Г. Гончаренко, В.А. Журавель, А.В. Іщенко, І.О. Ієрусалімов, П.Т. Скорченко, В.В. Тіщенко, Ю.М. Чорноус та ін.). Проведений аналіз робіт цих авторів показує, що їхні дослідження мають велике теоретичне й практичне значення.

На нашу думку, найбільш повно і обґрунтовано поняття «техніко-криміналістичного забезпечення» як складової криміналістичного забезпечення, розкриває А.В. Іщенко, який зазначає, що криміналістичне забезпечення, як і будь-яка діяльність, у найбільш загальному вигляді складається з трьох компонентів: суб'єкт, об'єкт та зв'язок між ними. Останній не є чимось постійним, а відрізняється різними поєднаннями, які у певні періоди часу можуть передувати один одному, змінюють один одного або співіснують один з одним. Це і є закономірностями предмета криміналістичного забезпечення як виду діяльності. Об'єктом буде діяльність з використання науково-технічного потенціалу, який складається з криміналістичних знань, криміналістичної освіти і криміналістичної техніки; суб'єктами – органи законодавчої влади, управління, а також науково-дослідні організації та навчальні заклади, наукові і практичні працівники, педагоги; взаємозв'язки і взаємовідносини між вказаними компонентами розподіляються за основними напрямками: організаційно-управлінського, наукового, інформаційного та правового забезпечення [1, с. 68-69].

Проведений В.В. Тіщенко аналіз сучасних наукових досліджень техніко-криміналістичного забезпечення практики боротьби зі злочинністю свідчить, що його основними напрямками є не тільки впровадження новітніх технічних розробок, а й удосконалення практики застосування комплексу техніко-криміналістичних засобів [2, с. 91].

Дослідження техніко-криміналістичного забезпечення проведення гемологічної експертизи відповідає сучасним завданням криміналістики, адже можна стверджувати, що саме криміналістика дає можливість реалізувати всі вимоги, які пред'являються до даної слідчої (розшукової) дії за допомогою належного використання відповідних технічних засобів, прийомів і методів їх використання. Розглянемо гемологічне обладнання.

Рефрактометр. Прилад, що призначений для вимірювання величини показників заломлення і величини двозаломлення дорогоцінного каміння (рис.1).

Рис. 1 Рефрактометр

Спектроскоп СГ-1. Прилад для визначення спектрів поглинання в кольорових каменях (рис. 2). Принцип простий: промінь поглинання відбивається від поверхні каменю або ж проходить через нього, пропускається через спектроскоп і розкладається на сім кольорів. При цьому один або ж кілька спектрів поглинається елементом-барвником. Таким чином, в спектроскопі ми повинні бачити спектри поглинання у вигляді темних смуг.

Рис. 2 Спектроскоп на підставці зі світловодом і освітлювачем ОГ-2.

Полярископ ПГ-2 використовують для визначення анізотропії, тобто відмінності властивостей середовища у різних напрямках. (рис. 3). Виконаний у вигляді корпусу прямокутної форми, всередині якого розміщена лампа розжарювання. Для виходу світла передбачені два вікна, закриті молочними скельцями. На горизонтальному майданчику корпусу закріплений один з поляроїдів і вертикальна направляюча у вигляді циліндричного стержня, на якій з можливістю вертикального переміщення і кругового обертання встановлені лупа і другий поляроїд.

Рис. 3 Полярископ з двома поляроїдами.

Луна ЛГ-1 призначена для вивчення зовнішньої і внутрішньої будови каменю (рис. 4). Виконана вона у вигляді корпусу циліндричної форми, всередині якого розміщена оптична система, що складається з вимірювальної шкали і двох ідентичних, симетрично розташованих склеєних компонентів. Вимірювальна шкала являє собою скляну пластинку, на яку нанесена напиленням хрому вимірювальна шкала з діапазоном вимірювань від 0 до 20 мм і ціною поділки 0,1мм.

Рис. 4 Лупа з 30^X збільшенням.

Олівці для визначення твердості – набір металевих тримачів з вставленими в них уламками стандартних мінералів зі шкали Мооса (рис. 5).

Рис. 5 Олівці твердості від 5 до 10 за Шкалою Мооса.

Ультрафіолетові лампи. Для діагностики самоцвітів використовують як довгохвильове (400–315 нм), так і короткохвильове випромінювання (280–215 нм), джерела якого часто змонтовані в одній установці (рис. 6).

Рис. 6. Ультрафіолетова лампа PRO 12 LED.

Мікроскоп призначений для вивчення внутрішньої будови каменю, а також для діагностики включень (твердих, рідких, газових і їх комбінацій) (рис. 7). З

допомогою мікроскопа відрізняють природні камені від синтетичних аналогів і визначають імітації.

Рис. 7 Бінокулярний мікроскоп.

Гемологічна лампа. Лампа з розсіяним «денним світлом», з двома 15-ватними елементами (рис. 8). При розбракуванні алмазів за забарвленням їх розглядають з боку павільйону на нейтральному білому фоні (наприклад, на складеному аркуші білого паперу або спеціальному підносі для сортування каменів).

Рис. 8 Гемологічна лампа.

Підсумовуючи, можна зазначити, що вибір досліджуваних засобів, які використовуються в процесі проведення судово-гемологічної експертизи,

визначається умовами проведення експертизи, зокрема матеріально-технічною базою, наявними у замовника та у випробувальній лабораторії засобами вимірювання. Крім того, оснащення експерта засобами гемологічного обладнання та оргтехніки залежить від матеріальних можливостей експертної установи.

Бібліографічні посилання

1. Іщенко А.В. Теорія та практика криміналістичного забезпечення процесу доказування в розслідуванні злочинів : навч. посібник / А.В. Іщенко, І.О. Ієрусалімов, Ж.В. Удовенко. К. : Центр учбової літератури, 2007.

2. Тіщенко В.В. Теоретичні засади формування технологічного підходу в криміналістиці: монографія: / В.В. Тіщенко, А.А. Барцицька. Одеса: Фенікс, 2012. 260 с.

Свистіль С. В.

(Національна академія внутрішніх справ)

ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю МАЛОЛІТНЬОЇ АБО НЕПОВНОЛІТНЬОЇ ОСОБИ

Як відомо, для швидкого та повного розкриття кримінального правопорушення слідчий, прокурор проводять ряд дій, які мають пізнавальну спрямованість. Перш за все варто звернути увагу, що слідчі дії істотно пов'язанні із дотриманням прав і законних інтересів осіб. На сьогоднішній день досить багато питань виникає з приводу проведення допиту, адже у результаті цього одержується великий об'єм інформації, що стосується кримінального провадження.

Розглядаючи деякі з особливостей допиту неповнолітнього чи малолітнього слід зазначити, що такий допит дещо відрізняється від допиту дорослої особи. Очевидною стала необхідність розроблення процесуальних механізмів, які більшою мірою допоможуть з'ясувати обставини. Проаналізувавши практику минулих років, опинившись в умовах допиту, який супроводжується маніпулятивними техніками, залякуванням, а іноді й тортурами, будь-яка людина сильно нервує, а це сповільнює роботу мозку та пам'яті. У той же час необхідно зазначити, що в основі процесуального інтерв'ю лежать принципи міжособистісного спілкування - повага, етика та права людини. Безумовно, методологія процесуального інтерв'ю дозволяє тестувати не одну ключову, а всі можливі гіпотези, виключаючи ті, що спростовуються кримінального провадження [1].

На відміну від іноземних працівників поліції, в Україні про такий метод відомо вузькому колу осіб, а тому процесуальне інтерв'ю щодо дітей проходить не належним чином. Під час інтерв'ю малолітньої чи неповнолітньої особи застосовуються загальні правила, що встановлені ст. 224 та ст. 226 КПК України [2]. Слід зазначити, що нижню вікову межу законодавець не встановлює і тому